

Sygn. akt III Ca 367/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Jacek Małodobry

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SO Tomasz Białka (sprawozdawca)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu (...) - Powiatowego Urzędu Pracy w G.

przeciwko B. F., G. F., D. T. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego G. F.

od wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 71/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego G. F. na rzecz powoda kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

(...)

sygn. akt III Ca 367/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Gorlicach zasądził od pozwanych B. F., G. F. i D. T. (1) solidarnie na rzecz powoda Powiatu (...) - Powiatowego Urzędu Pracy w G. kwotę 17.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 grudnia 2009 roku do dnia zapłaty (pkt I) oraz zasądził od pozwanych B. F., G. F. i D. T. (1) solidarnie na rzecz powoda Powiatu (...) - Powiatowego Urzędu Pracy w G. kwotę 3.250 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd ustalił, że przedmiot sporu stanowi roszczenie o zwrot przyznanych na podstawie umowy z dnia 14 grudnia 2009 roku nr (...) jednorazowych środków w wysokości 17.000 zł. z przeznaczeniem na podjęcie działalności gospodarczej w zakresie usług związanych z dostarczaniem towaru oraz przyjmowaniem zamówień na towary – przedstawiciel handlowy. Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z umową, jeśli podejmujący działalność gospodarczą nie dotrzyma

jej warunków, Starosta (...) mógł wypowiedzieć ją ze skutkiem natychmiastowym, a podejmujący działalność gospodarczą zobowiązany był zwrócić otrzymane środki wraz z odsetkami ustawowymi w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Mogło mieć to miejsce w szczególności wówczas, gdy podejmujący działalność gospodarczą wykorzysta otrzymane środki niezgodnie z przeznaczeniem, dokona wydatkowania środków po upływie 30 dni od dnia podjęcia działalności gospodarczej, udokumentuje i rozliczy wydatkowane środki w terminie powyżej 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej, prowadzi działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy, podejmie zatrudnienie lub zawiesi prowadzenie działalności gospodarczej w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej, złożył niezgodne z prawdą oświadczenie, narusza inne warunki umowy (§ 6 umowy). Ponadto, składając wniosek o przyznanie bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej pozwany B. F. w dniu 4 listopada 2009 roku złożył oświadczenie, że nie podejmie zatrudnienia w okresie 12 miesięcy po dniu rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika dalej, że w dniu 6 stycznia 2010 roku pozwany B. F. dokonał rejestracji działalności gospodarczej w ewidencji prowadzonej przez Burmistrza Miasta G., zaś pierwszej sprzedaży dokonał w dniu 19 stycznia 2010 roku.

Sąd ustalił nadto, że w okresie od 1 czerwca 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku pozwany B. F. zatrudniony był na podstawie umowy o pracę w firmie (...) - S. F. w G..

W lipcu lub sierpniu 2010 roku miał miejsce pożar samochodu wykorzystywanego przez B. F. do prowadzenia działalności gospodarczej. Samochód został wyremontowany we wrześniu lub październiku 2015 roku.

Zabezpieczeniem ewentualnej spłaty jednorazowo przyznanych środków stanowiło poręczenie udzielone przez pozwanych G. F. i D. T. (1), którzy w dniu 14 grudnia 2009 roku zawarli ze Starostą (...) umowy poręczenia nr (...) w których zobowiązali się do spłaty zobowiązań B. F. z tytułu jednorazowo przyznanych środków w wysokości 17.000 zł na wypadek, gdyby nie wykonał on swoich zobowiązań. Poręczenie obejmowało zobowiązania podejmującego działalność gospodarczą istniejące w dniu udzielania poręczenia, jak i mogące powstać w przyszłości – do wysokości jednorazowo przyznanych środków oraz wymagalnych odsetek i kosztów (§ 2 umowy). Zobowiązania z tytułu poręczenia miały zostać wykonane przez poręczyciela po niezwłocznym zawiadomieniu przez wierzyciela o niespłaceniu przyznanych środków przez podejmującego działalność gospodarczą (§ 3 umowy), a poręczyciele odpowiedzialni byli jako dłużnicy solidarni (§ 4 umowy).

Pismem z dnia 30 marca 2011 roku Starosta (...) powołując się na § 6 e umowy, wypowiedział pozwanemu B. F. umowę z dnia 14 grudnia 2009 roku ze skutkiem natychmiastowym – tj. od dnia 1 czerwca 2010 roku i wezwał do zwrotu otrzymanych środków wraz z ustawowymi odsetkami naliczonymi od dnia ich uzyskania w terminie 30 dni. Pismo tej treści zostało przesłane także pozwanym G. F. i D. T. (1) jako poręczycielom.

Z kolei pismem z dnia 20 czerwca 2011 roku pozwani B. F., G. F. i D. T. (2) zostali wezwani do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 20.408,85 zł., w tym 17.000 zł. przyznanych środków i 3.408,85 zł z tytułu odsetek ustawowych naliczonych od dnia 14 grudnia 2009 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku.

W oparciu o te ustalenia Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości. Sąd zwrócił bowiem uwagę na fakt, że w sprawach nieuregulowanych umową miały zastosowanie między innymi stosowanie do § 12 umowy przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008. 69. 415 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 roku

w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. 2009. 62. 512 ze zm.).

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany G. F. zaskarżając orzeczenie w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

- art. 354 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wskutek uznania, że w niniejszej sprawie zachodzi podstawa do wypowiedzenia umowy oraz żądania zwrotu przekazanych środków;
- art. 353 § 1 k.c. w zw. z § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 roku w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej, poprzez ich zastosowanie, podczas gdy kwestia okresu naliczania odsetek została uregulowana odmiennie w umowie;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie poprzez przyjęcie, że brak podstaw aby zwolnić pozwanego B. F. od odpowiedzialności za niedotrzymanie warunków umowy z dnia 14 grudnia 2009 roku;
- art. 299 k.p.c. poprzez uznanie, że przeprowadzenie dowodu z zeznań pozwanych G. F. i D. T. (1) nie ma znaczenia dla sprawy, bowiem ich odpowiedzialność wynika z umowy poręczenia.

Wskazując na powyższe, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia dotyczące wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności. Ustalenia te znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zebranym w sprawie, a ich ocena dokonana została prawidłowo i wszechstronnie. Sąd Okręgowy podziela wszystkie poczynione ustalenia, przyjmując je za podstawę własnych rozważań. Ocena poczynionych ustaleń nie budzi zastrzeżeń Sądu II instancji i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Rację ma apelujący wskazując na to, że doszło do uchybienia art. 299 k.p.c. Kodeks postępowania cywilnego nie zna dowodu z przesłuchania pozwanego lub powoda. Możliwe jest natomiast dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron. Decydując się na przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron Sąd Rejonowy winien zatem przesłuchać powoda jak i wszystkich pozwanych, a nie dopuścić dowód jedynie z przesłuchania jednego z pozwanych. Dopiero w razie rezygnacji z zeznań lub nieusprawiedliwionego niestawiennictwa możliwe byłoby przeprowadzenie tego dowodu w części (art. 302 k.p.c.). Jednocześnie jednak dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny i służy wyjaśnieniu wątpliwości pozostałych po przeprowadzeniu postępowania dowodowego. Nie jest więc tak, że w każdej sprawie dowód taki może i powinien być przeprowadzony. Naruszenie zasad przeprowadzenia tego dowodu nie prowadzi jednak do nieważności postępowania. W takim wypadku dla skuteczności opartego na nim zarzutu konieczne jest wykazanie, że miało ono wpływ na treść rozstrzygnięcia. Tego jednak apelujący nie uczynił. Nie wskazał nawet jakie okoliczności miałyby być ujawnione w wyniku przesłuchania pozostałych pozwanych tj. G. F. i D. T. (1). Nie sposób zatem twierdzić, by pominięcie ich zeznań mogło mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Za nieuzasadniony należy uznać także zarzut naruszenia art. 354 § 1 k.c., zgodnie z którym dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią

i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

Treść zobowiązania pozwanego, co wynika wprost z zapisów umowy, została uregulowana m.in. w jej § 6 z brzmienia, którego wynika jednoznaczny i bezwzględny zakaz podjęcia zatrudnienia w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej. W przypadku zaś naruszenia powołanego powyżej zakazu powód zobligowany był wypowiedzieć łączącą strony umowy, na co wskazuje wyraźnie literalne jej brzmienie. Wbrew zatem stanowisku pozwanego, niewątpliwym jest, że podjęcie przez beneficjenta umowy zatrudnienia w w/w okresie było niezgodne z treścią zobowiązania. Ponadto takie działanie pozwanego było sprzeczne ze społeczno-gospodarczym celem zobowiązania. Celem umowy

w sprawie przyznania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej jest aktywizacja zawodowa poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i temu służyć mają przyznane środki. Umowa ta ma zatem charakter umowy rezultatu. Jej skutkiem miało być stworzenie w okresie co najmniej 12 miesięcy samodzielnego miejsca pracy. Nie budzi wątpliwości, że cel ten nie został w wyniku działań pozwanego osiągnięty. Wbrew stanowisku pozwanego, bez znaczenia pozostaje kwestia winy zobowiązanego, jej rodzaju czy stopnia. Istotnym bowiem jest czy osiągnięty został wskazany w umowie rezultat. Pozwany B. F. mógł podjąć zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w okresie trwania umowy, jednakże musiał wówczas liczyć się z koniecznością zwrotu uzyskanych środków. Zakaz podjęcia zatrudnienia związany był wyłącznie z celem umowy oraz zamierzonym jej rezultatem, który nie został osiągnięty. Zauważyć przy tym wypada, że podstawy powództwa nie stanowił przepis art. 471 k.c., który przewiduje opartą na winie odpowiedzialność odszkodowawczą za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy. Roszczenie powoda wywodzi się bowiem wprost z zawartej umowy i stanowi żądanie wykonania jej postanowień nakładających na pozwanego obowiązek zwrotu świadczenia w tej konkretnie sytuacji.

Do tych zagadnień nawiązuje zgłoszony zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Pozwany przy tym błędnie powołuje się na ten przepis, który odnosić można do dokonanej oceny dowodów i związanej z nią ustaleń faktycznych. Rozwinięcie tego zarzutu, w którym podnosi się braku podstaw do zwolnienia pozwanego B. F. od odpowiedzialności, nawiązuje do naruszenia prawa materialnego. Apelujący nie precyzuje przy tym okoliczności na podstawie, których pozwany mógłby uwolnić się od niej. Przyjąć zatem należy, że zarzut ten stanowi rozwinięcie poprzedniego, a tym samym nie zasługuje na uwzględnienie z powyżej opisanych już przyczyn. Z uwagi na charakter wiążącej strony umowy, bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostają przyczyny, w tym także okoliczności związane ze uszkodzeniem samochodu wykorzystywanego w prowadzonej działalności gospodarczej, przez co pozwany B. F. miał podjąć zatrudnienie. Nawet bowiem brak winy pozwanego nie uwalnia go od wspomnianej odpowiedzialności. Poza tym jednak zwrócić należy uwagę, że jak wynika z niekwestionowanych ustaleń Sądu Rejonowego, pozwany B. F. zatrudnienie na podstawie umowy

o pracę podjął od dnia 1 czerwca 2010 roku, a do uszkodzenia samochodu miało dojść później bo w lipcu bądź sierpniu 2010 roku. Trudno więc szukać potrzeby zatrudnienia w tym, że uszkodzony został pojazd potrzebny mu do prowadzenia działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu Okręgowego, za niezasadny uznać należy także zarzut naruszenia art. 353 § 1 k.c. w zw. z § 8 ust 2 pkt 3 w/w rozporządzenia. Pomimo bowiem braku uregulowania tej kwestii bezpośrednio i wprost w treści samej umowy, przyjąć należy, że wobec zawartych w niej odesłań (§ 12 ust. 3) znajdują zastosowanie przepisy przedmiotowego rozporządzenia. Zgodnie zaś z treścią § 8 ust 2 pkt 3 lit. c tego rozporządzenia, beneficjent dotacji, podejmujący zatrudnienie

w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności zobowiązany jest do zwrotu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania starosty, przyznanych środków wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia ich otrzymania.

Zakres odpowiedzialności beneficjenta dotacji, określa także zakres odpowiedzialności poręczycieli, na co wskazuje treść § 2 umowy poręczenia.

W umowie tej wprost wskazano, że poręczyciele odpowiadają za zobowiązanie podejmującego działalność gospodarczą do wysokości jednorazowo przyznanych mu środków oraz wymagalnych odsetek i kosztów.

W tym stanie rzeczy przyjęta data początkowa naliczania odsetek jest prawidłowa jako odpowiadająca prawu. Za zapłatę tych odsetek odpowiadają zaś także poręczyciele.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804).

(...)